IJSSAR International Journal of Social Sciences and Academic Research

Original Article
Received/Accepted Dates
19.03.2026/15.04.2025
DOI:10.52096/issar.03.02.01

Carl Gustav Jung Bakış Açısı ile Dahmer Dizisi Analizi

Araştırma Makalesi

Konu: Psikoloji

Uzm. Psk. Ceren Tuncel
Yakın Doğu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Genel Psikoloji Bölümü
Orcid: https://orcid.org/0009-0009-7833-5410
E-mail: 20253994@std.neu.edu.tr

Doç. Dr. Meryem Karaaziz
Department of General Psychology, Near East University, Institue of Social Sciences, Nicosia-Cyprus, Mersin 10 Turkey, Orcid: https://orcid.org/0000-0002-0085-612X

Özet
Bu çalışmanın amacı Dahmer dizisinin, Carl Gustav Jung'un analitik psikoloji kuramı çerçevesinde doküman analizi yöntemi ile incelenmesidir. Dizi, Amerikan seri katili Jeffrey Dahmer'ın yaşam öyküsünden uyarlanmıştır. Hikaye, Dahmer'ın çocukluk ve yetişkinlik dönemlerinde yaşadığı travmalar, içsel çatışmalar ve bastırılmış psikolojik içerikler ve aile içi çatışmaların davranışlarına etkisini konu edinmektedir. Analitik psikoloji, bireyin bilinç, kişisel ve kolektif bilinçdışı ile arketipsel yapılar üzerinden kendini gerçekleştirme süreçlerini inceleyen bir psikoloji yaklaşımıdır. Araştırmanın yöntemi nitel nitel bir araştırma yöntemi olan doküman analizi yöntemidir. Film sahneleri dakika ve saniye bazlı olarak analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda ana karakterin davranışlarının altında yatan sebebin gölgesi ile yüzleşememiş oluşundan ve terk edilme kompleksinden geldiği sonucuna varılmıştır. Yapılan literatür taramasında, dizinin Analitik Psikoloji çerçevesinde incelendiği Türkçe kaynakların sınırlı olduğu görülmüş; bu nedenle, bu çalışmanın Dahmer dizisinin analitik psikoloji kavramlarıyla değerlendirilmesi açısından literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.
Anahtar Kelimeler: Jeffrey Dahmer, Analitik Psikoloji, Film Analizi, persona, gölge

Analysis of the Dahmer TV Series from the Perspective of Carl Gustav Jung

Abstract
The aim of this study is to analyze the Dahmer series using document analysis within the framework of Carl Gustav Jung's analytical psychology theory. The series is adapted from the life story of American serial killer Jeffrey Dahmer. The story focuses on the traumas, internal conflicts, repressed psychological content, and the impact of family conflicts on Dahmer's behavior during his childhood and adulthood. Analytical psychology is a psychological approach that examines the self-actualization processes of an individual through consciousness, personal and collective unconscious, and archetypal structures. The research method is document analysis, a qualitative research method. Film scenes were analyzed minute by minute and second by second. Based on the findings, it was concluded that the underlying reason for the main character's behavior stems from his inability to confront his shadow and from an abandonment complex. A literature review revealed that there are limited Turkish sources that examine the series within the framework of analytical psychology; therefore, it is believed that this study will contribute to the literature by evaluating the Dahmer series using analytical psychology concepts.

Key Words: Jeffrey Dahmer, Analytical Psychology, Film Analysis, persona, shadow

Makaleye Atıf Bilgisi

Tuncel, C.; Karaaziz, M. (2026). Carl Gustav Jung Bakış Açısı ile Dahmer Dizisi Analizi. International Journal of Social Sciences and Academic Research (IJSSAR), *(e-ISSN:* 2510-9782 *)* Vol:3, Issue: 2; s. 1-12. www.ijssar.net DOI: 10.52096/issar.03.02.01

Gönderim: 19.03.2026
Kabul: 15.04.2026

IJSSAR International Journal of Social Sciences and Academic Research

ijssareditor@gmail.com

1.Giriş

26 Temmuz 1875'te İsviçre'nin Konstanz Gölü kıyısında yer alan Kesswil köyünde dünyaya gelen Carl Gustav Jung, adını Basel Üniversitesi'nde tıp profesörü olan büyükbabasından almıştır (Geçtan, 2006). Carl Gustav Jung'un aile kökeni, dini, entelektüel ve toplumsal sermaye açısından güçlü bir arka plana işaret etmektedir. Babası Paul Jung'un filoloji bilgisine sahip bir Protestan rahip olması ve annesinin Preiswerk gibi köklü bir aileye mensup bulunması, ailenin yüksek psiko-sosyal statüsünü ortaya koymaktadır (Bahadır, 2010). Kendisini içe dönük bir çocuk olarak nitelendiren Carl Gustav Jung, başlangıçta arkeolojiye ilgi duymasına rağmen, eğitim tercihini tıp fakültesinden yana kullanmıştır (Erbekir ve Karaaziz, 2024). Basel Üniversitesi'nde 1895 yılında tıp öğrenimine başlayan Jung; 10 Aralık 1900 tarihinde tıp eğitimini tamamlamış ve Zürih'te bulunan Burghölzli Akıl Hastanesi'nde Eugen Bleuler'in danışmanlığında psikiyatri asistanı olarak ilk görevine başlamıştır (Stevens, 2014; Bahadır, 2010). İlk döneminde Sigmund Freud'un psikanalitik yaklaşımının etkisiyle şekillenen Carl Gustav Jung, daha sonraki çalışmalarında bu kuramsal bağımlılığı aşarak "Analitik Psikoloji" başlığı altında kendi özgün düşünsel sistematiğini inşa etmiştir (Ukray, 2016). Carl Gustav Jung, psikoloji disiplinine kazandırdığı kavram setiyle, öznenin bilinç ve bilinçdışı arasındaki ilişkisini yeniden kuramsallaştırmış; kolektif ve bireysel arketipler ile "persona", "anima", "animus" ve "gölge" gibi yapıları içeren Analitik Psikoloji kuramını, kendi düşünsel sistematiğinin bütüncül bir ifadesi olarak geliştirmiştir (Gülcan, 2020). Carl Gustav Jung, yaşamı bilinçdışının kendini gerçekleştirme süreci olarak kavramsallaştırmış; bu bireyleşme yolculuğu, 6 Haziran 1961'de İsviçre'nin Küsnacht kentinde son bulmuştur (Jung, 2001; Fordham, 2001).

Analitik Psikoloji'nin ortaya çıkışı ve gelişimi, Carl Gustav Jung'un Sigmund Freud'dan belirgin biçimde ayrıldığı döneme rastlamaktadır. Jung, özellikle libido kavramına ilişkin görüşlerini Freud'dan farklı bir biçimde ele aldığı Symbols of Transformation adlı eserinde ortaya koymuş; bu

yaklaşımın bilim çevrelerince mistik bulunması üzerine, kendi kuramsal sistemini geliştirmek amacıyla yeni ve özgün çalışmalara yönelmiştir (Geçtan, 2006). Carl Gustav Jung, Analitik Psikoloji kuramını Sigmund Freud'un psikanalitik çerçevesini dönüştürerek temellendirmiş; bu doğrultuda insan psişesini bilinç, kişisel bilinçdışı ve kolektif bilinçdışı katmanlarından oluşan yapısal bir bütünlük içinde kavramsallaştırmıştır (Ukray, 2016). Carl Gustav Jung'un Analitik Psikoloji modelinde, psişe bilinçüstü ve bilinçaltı olarak iki ana düzlemde yapılandırılmıştır. Bu iki düzlem arasında bir düzenleyici ve filtreleyici işlev üstlenen ego, psişe bütünlüğü açısından tehdit oluşturabilecek ya da önemsiz içerikleri bilinçdışına aktarırken, kritik bilgileri ve deneyimleri bilinç seviyesinde tutmaktadır (Jung, 2006). Jung bu noktada "psişe" olarak adlandırdığı zihni, "Persona, Gölge, Anima ve Animus, Ben (Self) ve arketipler" gibi yeni kavramlarla açıklamıştır (Ukray, 2016).

Görsel sahneler, soyut teorilerin anlaşılmasını destekleyerek bu kavramların daha somut ve kavranabilir hâle gelmesine katkıda bulunmaktadır (Chompoux, 1999). Deneyimsel öğrenme sürecinde önemli bir yer tutan film ve diziler, aynı zamanda farklı kültürel unsurların incelenmesine olanak tanımakta; görsel materyaller, bireyin düşünsel ufkunu genişletmesine ve olaylara çoklu perspektiflerden yaklaşabilmesine katkı sağlayan önemli kaynaklardır (Dermer ve Hutchings, 2000).

Bu çalışmada Carl Gustav Jung perpektifinde Dahmer TV dizisi ele alınacaktır. Modern medya ekosisteminde, gerçek suç anlatıları ile suç merkezli kurguların görünürlüğü belirgin şekilde artış göstermektedir. Söz konusu görünürlüğün temelinde, suç figürlerinin yalnızca korku ve merak üretmeleri değil, aynı zamanda izleyicinin etik yargılarını sınayan bir deneyim sunmaları yatmaktadır (Yılmaz, 2025). Literatüre bakıldığında yabancı kaynaklarda Dahmer hakkında birçok kaynağa rastlanmış olup Türkçe herhangi bir kaynağa rastlanmamıştır. Bu çalışmanın amacı '' Dahmer'' TV dizisinin Jung'un Analitik Psikoloji kavramları ile analizinin yapılmasıdır. Bu amaca yönelik olarak bilinç, ego, kompleksler, arketipler kavramları TV dizisine bulunan sahnelere göre izah edilecektir.

2.Yöntem

Bu çalışma nitel bir araştırma yöntemi olan doküman analizi kullanılarak yapılmıştır. Doküman analizi, araştırma verilerinin elde edilmesinde birincil kaynak olarak kullanılan çeşitli belgelerin sistematik biçimde toplanması, incelenmesi, sorgulanması ve çözümlenmesini kapsayan bilimsel bir araştırma yöntemidir (Sak vd., 2021). Doküman analizi sürecinde veri kaynağı olarak kullanılan materyaller; yazılı, görsel ve işitsel içerikleri kapsayacak biçimde geniş bir yelpazeye yayılmakta olup, kitaplardan resmi belgelere, kişisel kayıtlardan medya içeriklerine kadar farklı türde dokümanları içermektedir (Kıral, 2020). Çalışma süresince dizi araştırmacı tarafından 3 defa izlenmiş ve elde edilen bulgular Analitik Psikoloji çerçevesinde değerlendirilmiştir.

2.1 Dahmer Dizisinin Özeti ve Dizinin Künyesi

Bir suç ve biyografi dizisi olan Dahmer- Monster: The Jeffrey Dahmer Story, 2022 yılında senesinde Netflix platformunda yayımlanmıştır. Başrolünde Evan Peters'ın yer aldığı dizinin yaratıcıları Ryan Murphy ve Ian Brennan'dır. Dizi gerçek bir hikayeye dayanan ve 1978-1991 yılları arasında cinayetler işleyen seri katil Jeffrey Dahmer'ın yaşamını konu almaktadır. Dizinin ana konusu Jeffrey Dahmer'ın çocukluğundan başlayarak, aile içi dinamikleri, ebeveynleri ile olan ilişkileri, zamanla geliştirmiş olduğu saplantılı davranışlar, birey üzerinde oluşturduğu kontrol, sahip olma ve terk edilme korkusu gibi unsurların suç davranışına nasıl zemin hazırladığı ve işlemiş olduğu cinayetlerdir. Ayrıca dizi sadece Jeffrey Dahmer'ın bakış açısı ile değil kurbanların da perspektifinden de ele alarak çoklu bir bakış açısı sunmaktadır.

Tablo 1. Dahmer Dizisinin Künyesi

> ***Orijinal Adı:*** *Dahmer - Monster: The Jeffrey Dahmer Story*
>
> ***Yayın Platformu:*** *Netflix*
>
> ***Yayın Tarihi:*** *21 Eylül 2022*
>
> ***Tür:*** *Biyografi, Suç, Drama*
>
> ***Sezon/Bölüm Sayısı:*** *1 Sezon, 10 Bölüm*

Yaratıcılar: *Ryan Murphy, Ian Brennan*

Başrol (Jeffrey Dahmer): *Evan Peters*

2.2 Araştırma Etiği

Bu çalışmada, "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında belirtilen tüm ilke ve kurallara titizlikle uyulmuştur. Söz konusu yönergenin "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlıklı bölümünde yer alan hiçbir ihlal gerçekleştirilmemiştir.

2.2.1 Etik Kurul İzni

Yakın Doğu Üniversitesi etik kurulundan ikincil veri toplamaya dair izin alınmıştır.

3.Bulgular

Analitik Psikoloji'nin kavramları şu şekilde açıklanmaktadır:

Kişisel ve Kolektif Bilinçdışı: Carl Gustav Jung'a göre bilinçdışı, kişisel bilinçdışı ve kolektif bilinçdışı olmak üzere iki ayrı düzeyde ele alınmaktadır. Kişisel bilinçdışı, bireyin bastırılmış düşünce ve duygularını içerirken; kolektif bilinçdışı, bireysel deneyimlerin ötesinde, insanlığa özgü ortak ve ilksel imgeleri barındırmaktadır. Bu bağlamda insanlığın en eski ve evrensel düşünce kalıpları kolektif bilinçdışı içerisinde yer almaktadır (Jung, 1997). Dizide Dahmer'ın kişisel bilindışının oluşumunda erken yaş deneyimleri önemli bir rol oynamaktadır. 2. bölüm 13'15'' ve 3. bölüm 8'13'' sahnelerinde yaşanan şiddetli ebeveyn kavgalarına bağlı olarak ihmal; 3.bölüm 18'13'' sahnesinde annesinin evi terk etmesi Dahmer'ın çocukluk ve ergenliğinde yoğun duygusal stres yaşamasına ve yalnızlık ve terk edilme duygularının kişisel bilinçdışında güçlü bir kompleks haline gelmesine yol açmaktadır. Bu durum Dahmer'ın 4. bölüm 59'10'' sahnesinde öldürdüğü kurbanın başını keserek bir kutuda sakladığı gibi kurbanlarını yanında tutma, kaybetmeme hatta kurbanların bedenlerini saklaması ve parçalarını muhafaza etmesi gibi davranışlarda sembolik biçimde ortaya çıkmaktadır. 8.bölüm 30'05'' mahkeme sahnesinde kurbanların ailelerinin yaşadığı yas süreci ve adalet arayışı yalnızca bireysel acıyı ifade etmekle kalmamakta aynı zamanda. toplumun adalet, kayıp, yas gibi evrensel psikolojik temalarla kurduğu ilişkiyi de yansıtmaktadır.

Kompleksler: Carl Gustav Jung'a göre kompleksler, bastırılmış yaşantıların kişisel bilinçdışında birikmesiyle oluşan ve kişiliğin işleyişinde etkin rol oynayan psikolojik yapılardır. Bu yapılar, zamanla bireyin farkındalığı dışında güç kazanarak onun düşünce ve davranışlarını yönlendirebilecek bir etkiye ulaşabilmektedir (Jung, 2014). Kompleksler, çoğunlukla bilinçli zihnin sınırlarını aşan ve güçlü bir psişik değere sahip olan yapılardır. Aktif hâle gelen bir kompleks, bireyi geçici olarak etkisi altına alarak saplantılı düşüncelerin ortaya çıkmasına neden olabilmekte ve bu nedenle, rahatsız edici bilinç durumlarının oluşumunda belirleyici bir rol oynamaktadır (Tözün, 2023). Dahmer dizisinde 3. Bölüm 18'13'' dakikasında annesi Dahmer'a hakaret ederek arabaya biner ve evi terk ettiği görülmektedir. Bu durumdan babasının haberi yoktur ve bu Dahmer'ın 3 ay boyunca evde yalnız yaşamasına sebep olmuştur. Dahmer'ın düzenli alkol içmeye başladığı görülmekte ve ilk cinayetini bu süreçte işlemektedir. Anne kompleksi, terk edilme kompleksi ve yalnızlık kompleksinin oluşmasına zemin olan olay olarak göze çarpmaktadır. Çocukluk ve ergenlik dönemlerinde ebeveyn desteğinin yetersizliği ya da yokluğu, bazı olumsuz kişilik özelliklerinin gelişimine zemin hazırlayabilmektedir (Soysal vd., 2005). İlk cinayetini anlatan 3. Bölüm 38'17'' sahnesinde ve diğer bir cinayeti konu alan 1.bölüm 12'51'' sahnesinde kurbanlar gitmek istediğini söylediğinde Dahmer'ın sinirlenerek kontrolü kaybetmesi ve saldırgan tavırları bastırmış olduğu terk edilme ve yalnızlık komplekslerinin bilinç düzeyine gelerek aktif hale geldiği ve Dahmer'ı etkisi altına aldığı görülmektedir.

Arketipler: Kolektif bilinçdışının içerikleri, yalnızca insanlık tarihinin erken dönemlerine ait düşünme ve davranış biçimlerinden ibaret değildir; aynı zamanda insanın evrimsel geçmişine, hatta hayvansal atalarına kadar uzanan daha eski psikolojik kalıntıları da içermektedir. Bu bağlamda arketipler, kolektif bilinçdışının temel yapı taşlarını oluşturmakta; "İlk model" ya da "ana örnek" anlamına gelen arketipler, geçmişten günümüze aktarılan ve evrensel nitelik taşıyan ilksel kalıplar olarak kabul edilmektedir (Jung, 1997). Kısaca, Carl Gustav Jung, arketipleri kolektif bilinçdışında yer alan ve farklı kültürlerde benzer biçimlerde tezahür eden evrensel sembolik figürler olarak kavramsallaştırmakta ve bu çerçevede dişi arketipler anne, tanrıça ve cadı imgeleriyle; erkek arketipler ise baba, hükümdar ve kahraman figürleriyle temsil edilmektedir (Karabulut, 2022). Dahmer dizisinde göze çarpan iki arketip anne ve baba arketipidir fakat iki arketipte olması gerekenden çok uzaktır. Anne arketipi bireyde iz bırakan bir yapıya sahiptir (Kabalcı, 2019). Dahmer'ın annesi ruhsal dalgalanmalara sahip olup Dahmer ile çok yakın bir ilişkiye sahip olmamıştır. Bu sebeple Dahmer'ın anne arketipini olumsuz bir biçimde yaşadığı görülmektedir.

Yol gösteren ve otoriteyi temsil eden arketip baba arketipi olarak karşımıza çıkmaktadır (Darıcı, 2013). Dahmer'ın babası zaman zaman oğlu için bir otorite figürü olsa da aile içi çatışmalar ve duygusal mesafeden kaynaklı Dahmer baba arketipini de olumsuzsuz biçimde deneyimlemiştir. 2.bölüm 5'25'' 3.bölüm 08'13'' sahnelerinde Dahmer'ın annesinin duygusal dengesizlikleri yüzünden yaşanan ebeveyn kavgaları olumsuz biçimde deneyimlenen anne ve baba arketipine birer örnek sayılabilmektedir.

Persona: Jung kuramında persona, bireyin toplumsal yaşam içinde benimsediği ve dış dünyaya sunduğu kimlik katmanını temsil etmektedir. Bu yapı, bireyin bulunduğu ortama uyum sağlamasını ve sosyal beklentilere uygun davranmasını mümkün kılmaktadır. Giyim, davranış kalıpları ve iletişim tarzı personanın temel göstergeleri arasında yer almakta ve birey, farklı sosyal bağlamlarda farklı personalar geliştirerek hem kabul görmeyi sağlamakta hem de içsel gerçekliğini kısmen gizlemektedir (Serrican, 2015). Dahmer dizisinde 1.bölüm 5'43'', 2. Bölüm 28'39'' sahnelerinde görüldüğü gibi Dahmer kendisini zararsız, yalnız ve utangaç bir birey olarak tanıtarak seçtiği kurbanın ve kurbanın güvenini kazanmaya çalışmaktadır. Aynı zamanda 4. Bölüm 19'36''dakikasında üvey annesi ve babasına katıldığı orduda yaşadıklarını anlatmakta fakat ailesi tarafından kabul görebilmek için aslında hiç yaşamadığı anılardan bahsederek gölge yanını gizlemektedir.

Gölge: Jung kuramında gölge arketipi, bireyin kabul etmekten kaçındığı, bastırdığı ve çoğunlukla olumsuz olarak nitelendirdiği yönlerinin toplamıdır. Persona ile zıtlık ilişkisi içinde olan bu yapı, toplumsal olarak onaylanmayan içeriklerin bilinçdışına itilmesiyle şekillenmektedir. Bu nedenle gölge, bireyin dış dünyayla kurduğu ilişkilerde görünür olmasını istemediği tüm özellikleri içinde barındırmaktadır (Sambur, 2005). Ayrıca gölge bireyin hemcinsleri ile olan ilişkilerini yöneten bir özelliğe de sahiptir (Geçtan, 2006). Dahmer dizisinde Jeffrey Dahmer'ın çocukluk sahneleri gölgenin oluşumuna dair ilk ipuçlarını vermektedir. 2.bölüm 10'10'' sahnesinde Dahmer gölden yakaladığı balıkların üzerine motor yağı dökerek ölümlerini izlemektedir. Dahmer bu balıkları öğretmenine hediye etmiştir ama öğretmeni balıkları sınıf arkadaşına verince Dahmer onları sınıf arkadaşından çalarak öldürdüğü görülmektedir. Burada ölüm ve kontrol temalarının erken yaşta ortaya çıktığını ve bastırılmış saldırgan dürtülerin bilinçdışında şekillenmeye başladığını göstermektedir. Dahmer'ın ergenlik döneminden sonra gölge arketipi daha belirgin hale gelmektedir. 4. Bölüm 27'50'' sahnesinde büyükannesi Dahmer'ın odasında bulduğu erkek

mankeni çöpe atmıştır. Dahmer ile bunu konuştuğu zaman ise Dahmer çok öfkelenir ve saldırgan hale geldiği görülmektedir. Bu sahne persona ile gölge arasındaki çatışmayı görünür kılan bir sahne olarak karşımıza çıkmaktadır. Dahmer'ın odasında bulunan erkek manken onun bastırılmış arzularının ve kontrol ihtiyacının nesneleşmiş bir sembolü; büyükannesinin tepkisi ise toplumsal normların bir temsilini oluşturmaktadır. Bu durum Dahmer'ın bastırılmış dürtülerinin aile ortamında ortaya çıkması ve aldığı tepki ile agresif davranışa sebep olmaktadır. Gölge arketipini oluşturan kompleksler, çoğu zaman ani ve yoğun duygusal tepkilerle kendini gösteren, bireyi ele geçirme eğiliminde olan yapılardır. Bu tepkiler, özellikle sosyal uyumun zayıfladığı durumlarda ortaya çıkar ve duygusal kontrolün kaybı, kişinin daha ilkel davranışlar sergilemesine neden olabilmektedir (Storr, 2006). 6. bölüm 44'07'' sahnesinde Dahmer Tony'yi öldürdükten sonra diğer kurbanlarının aksine öfke patlaması yaşadığı sahnelenmiştir. Tony ile kurmuş olduğu bağ onun kontrol ve sahip olma dürtüsü ile çelişmekte fakat Tony'yi öldürmesi gölge içeriği ile yüzleşememesinin trajik bir sonucu olarak değerlendirilmektedir.

Anima ve Animus: Jung'un kuramına göre erkek ve kadın bireyler, karşı cinsin arketipik özelliklerini içsel olarak taşımakta; erkekteki kadın arketipi Anima, kadındaki erkek arketipi ise Animus olarak tanımlanmaktadır ve bu yapılar, bireyin sosyal ilişkilerinde ve karşı cinsle kurduğu iletişimde temel bir belirleyici işlev görmektedir (Gülcan, 2020). Dahmer dizisinin 6. Bölüm 21'05', 24'30'' ve 25'50'' dakikalarında gösterilen sahnelerde olduğu gibi Dahmer kurbanı Tony ile birlikte keyifli vakit geçirmekte ve diğer kurbanlarıyla tanışmalarının ardından onlara uyuşturucu verip öldürmesinin aksine Tony ile bir bağ kurar ve onu öldürmediği göze çarpmaktadır. Tony karakteri Dahmer'ın anima yönünü ve empati potansiyelini geçici olarak aktive etmekte ve bu ilişki Dahmer'ın sadece kontrol ve sahip olma dürtülerinden ibaret olmadığını; aynı zamanda gerçek bir duygusal yakınlık arayışına ihtiyacı olduğunu da göstermektedir. Ayrıca 3. Bölüm 39'51'' ve 4. Bölüm 19'08'' sahnelerinde görüldüğü gibi Dahmer kurbanlarını bayıldıktan ve öldükten sonra öpmeye başlaması animanın sağlıklı bir şekilde gelişmediği ve Dahmer'ın duygusal bağ kurma kapasitesinin ciddi şekilde bozulmuş olduğunun bir kanıtı niteliğindedir.

Kendilik (Self): Carl Gustav Jung'un yaklaşımında kendilik (self), psişenin bütünlüğünü temsil eden ve kolektif bilinçdışının merkezinde yer alan kurucu arketiptir. Bu yapı, bilinçdışındaki diğer arketiplerin organizasyonunu sağlayarak psişik denge ve bütünlüğün tesisinde belirleyici bir rol üstlenmektedir (Jung, 2014). Kendilik arketipi, örgütleyici niteliği aracılığıyla kişiliğin

bütünlüğünü sürdürmekte ve psişedeki karşıt unsurları bütüncül bir yapı içinde bir araya getirmektedir. Bu süreç başarılı olduğunda, birey iç ve dış dünya arasında uyumlu bir denge kurarak psikolojik bütünlüğünü korumaktadır (Tözün, 2023). Kendilik arketipinin özellikle orta yaşlarda belirginleşmesini, bireyin kişiliğinin bu dönemde olgunlaşması ve bireyleşme sürecinin daha görünür hâle gelmesiyle açıklamaktadır (Ukray, 2016). Dahmer gölge yönünü tanıyamamış, bastırılmış ve kontrol dürtülerini bilinç ile entegre edememiş ve anima ile kurduğu kısa süreli bağı sürdürememiştir. 10. Bölüm 38'08'' sahnesinde kendisini tanrının kanalı olarak gören ve onu öldürmek için tanrı tarafından gönderildiğine inanan mahkum Christopher Scarver tarafından öldürülmüştür. Bu durumda Dahmer kendilik arketipine ulaşamamış ve bireyselleşme sürecini tamamlayamamıştır.

Tablo 2. Film Analizinde Kullanılan Sahneler

Sahneler	**Filmdeki Gösterim Yeri**	**Sahne İçeriği**
1	1.bölüm 5'43''	Persona
2	1.bölüm 12'51''	Kompleksler
3	2.bölüm 10'10''	Gölge
4	2.bölüm 5'25''	Anne ve Baba Arketipi
5	2.bölüm 13'15''	Kişisel Biliçdışı
6	2. Bölüm 28'39''	Persona
7	3. bölüm 8'13''	Kişisel Bilinçdışı
8	3. bölüm 8'13''	Anne ve Baba Arketipi
9	3. Bölüm 18'13''	Kompleksler
10	3. Bölüm 18'13''	Kişisel Bilinçdışı
11	3. Bölüm 38'17''	Kompleksler
12	3. Bölüm 39'51''	Anima
13	4. Bölüm 19'08''	Anima
14	4. Bölüm 19'36''	Persona
15	4. Bölüm 27'50''	Gölge
16	4. bölüm 59'10''	Kişisel Bilinçdışı
17	6. bölüm 21'05', 24'30'' ve 25'50''	Anima

18	6. Bölüm 44’07’’	Gölge
19	8. Bölüm 30’05’’	Kolektif Bilinçdışı
20	10. Bölüm 38’08’’	Kendilik

Tartışma

Jung bakışı açısı ile analizi yapılmış olan Dahmer dizisi karakterin psikolojik gelişiminde bilinçdışı unsurların belirleyici rol üstlendiği görülmektedir. Persona, bireyin toplum içinde sergilediği kamusal kimliği ifade etmekte ve kişi bu sosyal maskeyi hem bilinçli tercihlerle hem de bilinçdışı olarak kullanabilmekte; bunun tam tersi olan gölge kişiliğin kabul edilmesi zor, bastırılmış ya da gelişmemiş yönlerini kapsayan; bireyin bilinçdışında yer alan ve genellikle kişinin kendinde görmek istemediği özelliklerin bütünü olarak tanımlanmaktadır (Snowden, 2012; Storr, 2006). Bu doğrultuda Jeffrey Dahmer karakteri persona aracılığı ile topluma uyumlu bir kimlik geliştirmiş fakat bilinçdışında bastırdığı gölge içerikleri davranışlarında giderek baskın hale gelerek kontol edilemez bir hal aldığı görülmektedir. Öte yandan, Dahmer’ın suç işlemesi altında yatan nedenleri sadece analitik psikoloji doğrultusunda açıklamak mümkün değildir. Bununla birlikte farklı kuram ve bakış açıları ile de incelemek önemli bir yer tutmaktadır. Bu bağlamda kalıtım ve çevre etkileşimi tartışmasının öne çıktığı görülmekte; günümüzde davranışların yalnızca doğuştan gelen özelliklerle ya da sadece çevresel etkiler ve model alma yoluyla açıklanamayacağı, bireyin gelişiminde genetik yatkınlıklar, aile içi etkileşimler, öğrenme süreçleri ve diğer çevresel faktörlerin hangi koşullarda ve nasıl rol oynadığının anlaşılması önem kazanmaktadır (Filinte, 2025).

Sonuç ve Öneriler

Dahmer dizisinde, seri katil Jeffrey Dahmer’ın yaşam öyküsü üzerinden bireysel patoloji ve toplumsal dinamikler ele alınmaktadır. Araştırmanın amacında ise Analitik Psikoloji kavramlarından olan persona, gölge, kompleksler ve arketipler filmde geçen sahneler doğrultusunda analiz edilmiştir. Yapılan inceleme sonucunda, karakter gölgesi ile dengeyi sağlayamamakta ve komplekslerine yenik düşmektedir. İçsel çatışmalar, bastırılmış içerikler ve bütünleştirilememiş arketipsel yapıların davranışların üzerindeki belirleyici etkisi ortaya konulmuştur. Yöntem olarak kullanılan doküman analizi yaklaşımı, görsel anlatıların psikolojik kuramlar çerçevesinde çözümlenmesine imkân tanımakta olup, bu tür analizlerin farklı

disiplinlerde de uygulanabilir olduğu görülmektedir. Literatür incelendiğinde, Dahmer dizisinin Carl Gustav Jung analizine yönelik Türkçe kaynakların sınırlı olduğu dikkat çekmektedir. Bu bağlamda çalışmanın, analitik psikoloji kavramlarıyla incelendiği bu çalışmanın literatüre ışık tutacağı düşünülmektedir. Aynı zamanda, suç belgesellerinin belli ekollerde incelenmiş olduğu çalışmalar da literatürde sınırlıdır bu doğrultuda film analizi çalışmalarının artırılması önerilmektedir.

Kaynakça

Bahadır, A. (2010). Jung ve Din, İz Yayıncılık, 2. *Baskı, İstanbul*.

Champoux, J. E. (1999). Film as a teaching resource. *Journal of management inquiry*, *8*(2), 206-217.

Darıcı, S. (2013). *Bilinçaltı reklamcılık ve iletişim teknikleri*. İstanbul Gelişim Üniversitesi Yayınları.

Dermer, S. B., & Hutchings, J. B. (2000). Utilizing movies in family therapy: Applications for individuals, couples, and families. *The American journal of family therapy*, *28*(2), 163-180.

Erbekir, B., & Karaaziz, M. (2024). Jung'un perspektifinden kişilik gelişimi. *ISPEC International Journal of Social Sciences & Humanities*, *8*(2), 153-161.

Filinte, H. (2025). Ebeveynlerin Suçlu Kişilik Üzerindeki Etkisi (Jefrrey Dahmer Örneği). *Asya Studies*, *9*(32), 367-392.

Fordham, F., & Yalçıner, A. (2001). *Jung psikolojisinin ana hatları*. Say.

Geçtan, E. (2006). Psikanaliz ve Sonrası İstanbul: Metis Yayınları.

Gülcan, C. (2020). Psikolojik tipler ve Jung psikolojisi üzerine bir değerlendirme. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, *12*(23), 566-579.

Jung, C. G. (1997). Analitik psikoloji.(çev.: Ender Gürol). *İstanbul: Payel Yayınları*.

Jung, C. G. (2001). Anılar, Düşler, Düşünceler, çev. *İris Kantemir*, *3*.

Jung, C.G. (2006). Analitik Psikoloji, Çeviren: Ender Gürol, İstanbul: Payel Yayınları.

Jung, C. G. (2014). Jung psikolojisi: Bir psikoloji ve modern psikanaliz kuramı. *İstanbul: e-Kitap Yayıncılık*.

Kabalcı, Ü. E. S. (2019). Anne arketipinin Didem Madak'ın şiirlerindeki izleri. *Folklor/Edebiyat*, *25*(97), 167-182.

Karabulut, M. (2022). Freud ve Jung ışığında masal ve psikanaliz. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (26), 756-764.

Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, *8*(15), 170-189.

Sak, R., Sak, İ. T. Ş., Şendil, Ç. Ö., & Nas, E. (2021). Bir araştırma yöntemi olarak doküman analizi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, *4*(1), 227-256.

Sambur, B. (2005). Bireyselleşme Yolu Jung'un Psikoloji Teorisi, Elis Yay.

Snowden, R. (2012). Jung Kilit Fikirler, K. Atakay. (Çev.). İstanbul: Optimist.

Serrican, E. (2015). Carl Gustav Jung'un analitik psikoloji kuramındaki arketip kavramının edebiyata yansıması. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, *1*(4), 1460-1472.

Stevens, A. (2014). Jung (Çev. Nursu Örge). *Ankara: Dost Kitabevi*.

Soysal, A. Ş., Bodur, Ş., İşeri, E., & Şenol, S. (2005). Bebeklik dönemindeki bağlanma sürecine genel bir bakış. *Klinik Psikiyatri*, *8*(2), 88-99.

Storr, A. (Ed.). (2006). *Jung'dan seçme yazılar* (L. Özşar, Çev.). Dost Yayınları.

Tözün, E. S. (2023). *Jungiyen Bakış Açısıyla Bireyleşme Sürecinde Gölge Arketipi ile Yüzleşmek:" Beyaz Kale" Örneği* (Master's thesis, Marmara Universitesi (Turkey)).

Ukray, M. (2016). Jung Psikolojisi, Ankara: Yason Yayınları.

Yılmaz, E. (2025). Popüler kültürde seri katil mitinin inşasi ve hakikatin yitimi: canavar: Ed Gein hikayesi. *Uluslararası Toplumsal Bilimler Dergisi*, *9*(4), 629-649.